

การออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล

Buriram soft silk lamp Design using Digital printing techniques

สุกัญญา จันทกุล^{1*} อรนุช สิงห์คำ¹ และณัฐภรณ์ วอนวงษ์¹

Sukanya Chatakn^{1*} Oranuch Singcam¹ and Natthaporn Wonwong¹

บทคัดย่อ

ผ้าหางกระรอกของจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผ้าทอโบราณที่เน้นวิธีการควั่นไหมสองสี มาสาวรวมกันเป็นเส้นเดียว จึงทำให้ผ้าเกิดพื้นผิวคล้ายลายของหางกระรอก บทความนี้ได้ ทำการศึกษาการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออกแบบโคมไฟจาก ผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล และความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ โดยออกแบบร่างความคิดเพื่อการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 รูปแบบ นำไป สอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน และสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการศึกษา พบว่า การ ประดิษฐ์โคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล เป็นการออกแบบ โคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบคลาสสิก ด้วยการนำงานประติมากรรมภาพสลักนางอัปสรและลายพวง พะยอมที่พบในงานศิลปะขอมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวจังหวัดบุรีรัมย์ มาออกแบบในส่วนฐาน ของโคมไฟ และลายพวงพะยอมตกแต่งในส่วนของโคมไฟด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ความพึง พพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ผลการศึกษา พบว่า ด้านวัสดุ มีความพึงพอใจในด้านการเพิ่มมูลค่า ให้กับวัสดุได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (4.64) ด้านผลิตภัณฑ์ มีความพึงพอใจในด้าน ขนาดและสัดส่วนโคมไฟมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (4.64) ด้านประโยชน์ใช้สอย มี ความพึงพอใจในด้านใช้ประดับและตกแต่งภายในบ้านอยู่ในระดับมากที่สุด (4.76) ด้านช่องทาง การจัดจำหน่าย มีความพึงพอใจในด้านการจัดจำหน่ายทางออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุด (4.58) และด้านราคามีความพึงพอใจในราคา 5,200 บาท อยู่ในระดับมาก (4.04) การออกแบบโคมไฟ จากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล จึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเป้าในการ สร้างรายได้ให้กับชุมชน ทำได้ง่าย สามารถดึงดูดกลุ่มลูกค้าได้หลายหลายชั้น และเป็นการ อนุรักษ์ภูมิปัญญาผ้าหางกระรอกของชาวจังหวัดบุรีรัมย์ที่ทรงคุณค่าให้คงอยู่กับวัฒนธรรมไทย สืบไป

คำสำคัญ : โคมไฟ ผ้าหางกระรอก เทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล

¹ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹ Home Economics Business Administration Program, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

* ผู้ประสานงานนิพนธ์ E-mail : sukanya.cha@rmutp.ac.th

ABSTRACT

The lamps designing from Buriram soft silk with digital printing techniques. The objective of the study was to examine Buriram soft silk design on lamp with digital printing techniques and Consumer satisfaction towards lamps designing from Buriram soft silk with digital printing techniques. Researchers was proceeded study and collect associated information, bring the information to create sketch design of lamp designing from Buriram soft silk with digital printing techniques for 3 types to let 5 numbers of specialists consider choosing sketch design and the patterns that the specialist like the most in conjunction with suggestions for created lamps designing from Buriram soft silk with digital printing techniques. After that, the suggestion was taken to survey the satisfaction of 50 consumers. The satisfaction of the target group of that Lamps Designing from Buriram soft silk with digital printing techniques, it was found that about products consumers are satisfied 5 terms, with the value add of materials (4.64). In terms of product, consumers are satisfied with Size and shape of the lamp at the highest level (4.64). Functional benefits have satisfaction that is suitable decorate in home at the highest level (4.76). Sale channel have satisfied on online sale such as website, Facebook, Line and Instagram at the highest level (4.58). The price is satisfied. Price 5,200 baht at the highest level (4.04). Lampshade design from Hang Krua cloth, Buriram province using digital printing techniques. Therefore, it is a product that aims to generate income for the community easy to do, able to attract more groups of customers and preserving the invaluable wisdom of the people of Buriram Province to stay with Thai culture forever.

Keywords : Lamp, Buriram squirrel tail fabric, Digital printing techniques

1. บทนำ

บุรีรัมย์เป็นจังหวัดในภาคอีสานที่มีชื่อเสียงในด้านการทอผ้าไหมมาเป็นเวลาช้านานแล้ว มีการทอผ้าทั่วทุกอำเภอ แหล่งทอผ้าไหมที่ใหญ่ที่สุดและสวยที่สุดของจังหวัดบุรีรัมย์อยู่ที่อำเภอพุทไธสง และอำเภอนาโพธิ์ โดยเฉพาะที่อำเภอนาโพธิ์จะได้รับการสนับสนุนจากโครงการศิลปาชีพพิเศษ ด้านการออกแบบลวดลาย และการจัดจำหน่ายผ้าไหมของอำเภอพุทไธสง และอำเภอนาโพธิ์ มักได้รับรางวัลจากการประกวดในที่ต่าง ๆ เป็นประจำ ผ้าไหมบุรีรัมย์ มีสีสันลวดลายหลากหลาย ทั้งนี้จังหวัดบุรีรัมย์ (สำเร็จ, 2563) เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการสืบสานภูมิปัญญาการทอผ้าไหมมาแต่ครั้งโบราณกาล เป็นที่รู้จักกันในแถบอีสานใต้ ไม่ว่าจะเป็นผ้าไหมมัดหมี่ หรือผ้าไหม พื้นเรียบ ที่คว่ำรางวัลชนะเลิศ และรางวัลต่าง ๆ อีกมากมาย ทั้งในระดับภาค

และระดับประเทศ อีกทั้งในปัจจุบันจังหวัดบุรีรัมย์ ยังได้มีมติคัดเลือกให้ผ้าไหมลายทางกระรอกคู่ เป็นผ้าลายเอกลักษณ์ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ อีกด้วย

ผ้าทางกระรอก เป็นผ้าทอโบราณที่มีลักษณะ ลวดลายเรียบง่าย โดยใช้เทคนิคการทอผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าไท คือ การควบเส้น หรือคนไทยเรียกว่าผ้าทางกระรอก ผ้าทางกระรอกถือเป็นผ้าโบราณที่พบมากในแถบอีสานใต้ (อารดา, 2560) ในอดีตผ้าทางกระรอกนิยมทอเป็นผ้าใส่รอง ผ้านุ่งโจงกระเบน และผ้าชิ้น ต่อมานิยมใช้ในพิธีสำคัญต่าง เช่น ใช้ให้นาค นุ่งในงานอุปสมบท ผ้าหอบาตร และใช้ในพิธีสมรส ผ้าทางกระรอกจึงเป็นผ้าผืนสำคัญของครอบครัวที่ผู้เป็นแม่ ยาย ย่า จะทอฝากไว้ให้ ลูกหลานด้วยความตั้งใจ ลักษณะสำคัญของผ้าทางกระรอกเกิดจากการใช้เส้นไหมหรือเส้นฝ้ายจำนวน 2 เส้นมีสีต่างกัน มาตีเกลียวควบเข้าด้วยกันให้เป็นเส้นเดียว เช่น สีเขียวกับสีดำ สีขาวกับสีเขียว สีแดงกับสีเหลือง เป็นต้น เรียกว่าเส้นลูกลาย ไหมลูกลายหรือเส้นทางกระรอกโดยใช้ในหรือโบกเป็นอุปกรณ์หลัก เป็นเครื่องมือสำหรับกดเข้าเข้ากับหลอดด้าย การสาว หรือภาษาพื้นเมืองเรียกว่าการไว้น เป็นเส้นยืนที่ได้เกลียว ทอเป็นผืนผ้าจะมีความสวยงามและมีลวดลายที่เกิดจากสีอ่อนแก่ในเส้นด้ายยืน โดยใช้เส้นพุ่งสีอ่อน มีการทอผ้าทางกระรอกประยุกต์ให้มีลวดลาย สีเส้น สวยงาม และนำไปตัดเย็บเสื้อผ้า รวมถึงพัฒนารูปแบบ ผลิตภัณฑ์กระเป๋เป็นผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ ผ้าห่ม หมอนฟักทอง พวงกุญแจ ฯลฯ (กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2555)

การสร้างโคมไฟประดิษฐ์จากประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันโคมไฟได้รับความนิยม ปัจจุบันคนไทยนิยมนำโคมไฟมาเป็นเฟอร์นิเจอร์ตกแต่งบ้าน ซึ่งโคมไฟจะมีรูปแบบที่ต่างออกไปตามแต่วัสดุที่นำมาประดิษฐ์ การผลิตโคมไฟสามารถใช้วัสดุได้หลายชนิด เช่น พลาสติก เหล็ก หรืออะลูมิเนียม ซึ่งมักจะมีราคาแพง แต่ความเป็นจริงแล้วโคมไฟสามารถผลิตจากวัสดุอย่างอื่นได้ โคมไฟเป็นของใช้และของตกแต่งทั้งภายนอกและภายในบ้าน เพราะโคมไฟเป็นสิ่งที่ให้แสงสว่างในเวลากลางคืนหรือแม้แต่ในที่มืด จึงถือได้ว่าโคมไฟเป็นของใช้ที่จำเป็นอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวัน (วิษญา, 2558 และฉัตรชัย, 2547)

เทคโนโลยีระบบดิจิทัลได้ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของมนุษย์มายาวนานมากกว่า 50 ปี และเครื่องพิมพ์ระบบดิจิทัลได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายอย่างมากกับวัสดุสิ่งพิมพ์ประเภทกระดาษ แต่สำหรับการพิมพ์ระบบดิจิทัลบนวัสดุสิ่งทอเริ่มจะได้รับความนิยมเมื่อไม่นานมานี้ ประโยชน์ของการพิมพ์ระบบดิจิทัลบนวัสดุสิ่งทอที่เห็นเด่นชัด คือ การที่ทุกขั้นตอนตั้งแต่การออกแบบจนถึงการจัดจำหน่ายสามารถส่งข้อมูลผ่านระบบดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทำให้ผู้ผลิตสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว และระบบการพิมพ์ดิจิทัลก็สามารถสร้างผลงานสร้างสรรค์ที่เป็นเอกลักษณ์ โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านจำนวนสี และจำนวนสกรีนที่ต้องใช้เหมือนกับการพิมพ์แบบดั้งเดิม ดังนั้นการพิมพ์ระบบดิจิทัลบนวัสดุสิ่งทอจึงให้คุณภาพของงานพิมพ์ทั้งทางด้านความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์ (กาวิ, 2556)

การศึกษาข้อมูลดังกล่าวพบว่า จังหวัดบุรีรัมย์มีการทอผ้าทางกระรอกกันอยู่ และจากการลงพื้นที่สำรวจพบว่า มีเพียงผลิตภัณฑ์กระเป๋ เสื้อผ้า ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ พวงกุญแจ และหมอนฟักทอง (สำเร็จ, 2563) จึงเกิดแนวคิดที่จะนำผ้าทางกระรอกมาออกแบบใหม่ ทำได้ง่าย และสามารถดึงดูดกลุ่มลูกค้าได้หลายหลายชั้น ด้วยการประดิษฐ์เป็นโคมไฟตั้งโต๊ะ โดยนำลายผ้าของจังหวัดบุรีรัมย์มาออกแบบพิมพ์ลายโดยใช้เทคนิคการพิมพ์ดิจิทัลลงบนผ้าทางกระรอกผ้ายา

เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์โคมไฟจากผ้าหางกระรอกที่แปลกใหม่ เพื่อสำหรับเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าหางกระรอก นำไปประดับตกแต่งอาคาร สำนักงาน หรือใช้เป็นของที่ระลึกจากผ้า และสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชุมชนอีกด้วย

1.1 วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาการออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล

2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีผลต่อประดิษฐ์โคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล

2. ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เน้นการศึกษาวิจัย 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นแนวทางการวิจัย โดยผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเรื่องการออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล และนำองค์ความรู้ดังกล่าวกำหนดขอบเขตการวิจัย การกำหนดผู้เชี่ยวชาญ การสร้างแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 แนวคิดในการออกแบบ

การออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล มีแนวคิดในการประดิษฐ์โคมไฟมาจาก เครื่องใช้ในบ้าน และได้นำผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ มาพิมพ์ลายด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัลเป็นส่วนประกอบของโคม เพื่ออนุรักษ์ลวดลายผ้าและภูมิปัญญาท้องถิ่นสะท้อนให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ และผู้ศึกษาโครงการพิเศษ ได้นำศิลปะงานประติมากรรมภาพนางอัปสรที่เป็นงานศิลปะขอมที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์มาประดิษฐ์โคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบคลาสสิก

2.2 การกำหนดผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ดร. สุชีรา ผ่องใส ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ นางสาวรุ่งฤทัย ราพิงจิต ผู้เชี่ยวชาญด้านงานประดิษฐ์ นางก้องกิตากร ชันมณี ผู้เชี่ยวชาญด้านการพิมพ์ดิจิทัล นางสาวเริง โกติรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ และนางสาวสายรุ่ง นารูลา ผู้เชี่ยวชาญด้านการจำหน่ายโคมไฟ

2.3 การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ทำเครื่องมือในการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 คำถามข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงานปัจจุบัน สถานที่ทำงาน และความเชี่ยวชาญ ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ข้อคำถามความคิดเห็น ได้แก่ ด้านทोनสี ด้านลวดลาย ด้านทोनสี และด้านการพิมพ์ดิจิทัล

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เลือกสีม่วง เนื่องจากสีม่วงเป็นสีที่สามารถตกแต่งสถานที่ต่าง ๆ ได้ อีกทั้งสีม่วงยังนำสายตาได้ดีกว่า และมีความเหมาะสมที่จะนำมาออกแบบโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านลายพวงพระยอม ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นลวดลายที่ปรากฏในงานประติมากรรมที่พบในงานศิลปะขอมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นลวดลายที่มีความร่วมสมัย สามารถนำไปใช้ตกแต่งห้อง และสถานที่ต่าง ๆ ได้ ด้านการใช้สีในการพิมพ์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัลบนผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เลือกสีขาว มีความคิดเห็นสีขาวมีความโดดเด่นกว่าและทำให้เห็นลวดลายพวงพระยอมที่ชัดเจน

ภาพที่ 1 แบบร่างการออกแบบโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์
ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล

3. ผลการวิจัย

การออกแบบโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล มีผลดำเนินการ ดังนี้

3.1 ผลการศึกษาการออกแบบโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล

การออกแบบโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ได้ผลดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 การออกแบบลวดลายและการพิมพ์ ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop ไปที่ File > New เพื่อที่จะตั้งค่าหน้ากระดาษเป็นขนาด A4 เลือกตั้งค่าหน้ากระดาษ A4 > Orientation เป็นแนวตั้ง แล้วกด Create ไปที่ File > Place Linked เปิดภาพลายผ้า ดึงภาพมาไว้หน้ากระดาษ A4 ที่เปิดไว้ แล้วขยายภาพให้เท่ากับกระดาษ A4 ปรับลายผ้าให้จางลงใช้เครื่องมือ Rectangle tool ในการสร้างโมเดล ค่อย ๆ สร้างทาบลายผ้า และลงสีสร้างลาย

ผ้าให้เต็มหน้ากระดาษ A4 ไปที่ File > Save As > เลือก Desktop>เลือกสกุลเป็น Photoshop PDF (*.PDF;*.PDP) หลังจาก Save File เสร็จแล้ว ให้นำไฟล์เข้า USB และนำไปเสียบกับตัวคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับเครื่องพิมพ์ระบบดิจิทัลและกดสั่งปริ้นลงบนผ้า

3.1.2 การสร้างแบบโครงโครงไฟ การสร้างแบบตัดผ้าเพื่อเย็บติดเป็นโครงไฟ โดยวัดขนาดเส้นรอบวงของโครงเหล็ก และความสูงของโครงไฟ มีความยาวเท่ากับ 69 เซนติเมตร มีความสูงเท่ากับ 25 เซนติเมตร

3.1.3 การประกอบโครงไฟ ด้วยการนำผ้าผืนสีทึบมาติดกับผ้าทางกระรอก นำแบบวางบนผ้าพิมพ์ แล้ววาดเส้นตามแบบด้วยปากกาเขียนผ้า เพื่อเย็บโดยรอบ 1 เซนติเมตร เพื่อไว้เย็บกันขอบด้วยจักรคอมพิวเตอร์ นำผ้าที่เย็บซิกแซ็กเสร็จแล้วมาพับริมสอยเก็บริมผ้า ด้านบนและด้านล่างติดกับโครงเหล็กโครงไฟ การประกอบปลั๊กไฟและหลอดไฟ การติดฐานโครงไฟเข้ากับโครงโครงไฟ โดยใช้สกรูขันฐานเหล็กทรงกลมติดกับไม้และสลัก

ภาพที่ 2 ผลงานการออกแบบโครงไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์
ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล

3.2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

การออกแบบโครงไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ผู้วิจัยได้สำรวจความพึงใจ จากกลุ่มเป้าหมาย บุคคลทั่วไป จำนวน 50 คน นำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยโดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยแสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละดังนี้

ด้านเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44

ด้านอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมาคือ ช่วงอายุ ต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 ช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 8 ช่วงอายุ 41-50 คิดเป็นร้อยละ 4 และช่วงอายุ 61-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ด้านระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา คือ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 48 ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ด้านอาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาคือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 18 อาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 16 ได้แก่ พนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 14 รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 6 พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ด้านรายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ รายได้ 10,000-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24 รายได้ 15,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10 รายได้ 20,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6

3.2.2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวัสดุ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านราคา ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านวัสดุ

ด้านวัสดุ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ความเหมาะสมของวัสดุที่นำมาใช้	28	9	3	-	-	3.07	มาก
ความแข็งแรงทนทานของวัสดุ	26	9	5	-	-	3.62	มาก
ความแปลกใหม่ของวัสดุ	28	17	3	2	-	4.42	มากที่สุด
เพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุ	33	16	1	-	-	4.64	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย						3.94	มาก

สรุปตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านวัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 รองลงมา คือ ความแปลกใหม่ของวัสดุ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.42 และความแข็งแรงทนทานของวัสดุ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.62 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วย
เทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านผลิตภัณฑ์

ด้านผลิตภัณฑ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ขนาดและสัดส่วนโคมไฟมีความเหมาะสม	32	18	-	-	-	4.64	มากที่สุด
ความสว่างของโคมไฟมีความเหมาะสม	24	21	5	-	-	4.38	มากที่สุด
ผลิตภัณฑ์ที่มีความแปลกใหม่และมีความคิดสร้างสรรค์	34	14	1	1	-	4.62	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย						4.55	มากที่สุด

สรุปตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านผลิตภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านขนาดและสัดส่วนโคมไฟมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์ที่มีความแปลกใหม่และมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62 และความสว่างของโคมไฟมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.38 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วย
เทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านประโยชน์ใช้สอย

ด้านประโยชน์ใช้สอย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ใช้ประดับและตกแต่งภายในบ้าน	39	10	1	-	-	4.76	มากที่สุด
ใช้ตกแต่งอาคารสถานที่ เช่น โรงแรม หรือสำนักงาน	36	10	3	1	-	4.62	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย						4.59	มากที่สุด

สรุปตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านประโยชน์ใช้สอย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านใช้ประดับและตกแต่งภายในบ้าน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.76

และใช้ตกแต่งอาคารสถานที่ เช่น โรงแรม หรือสำนักงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วย
เทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ร้านขายผลิตภัณฑ์ OTOP	29	17	3	1	-	4.48	มากที่สุด
ร้านขายโคมไฟ	30	17	3	-	-	4.54	มากที่สุด
ร้านออนไลน์ เช่น หน้าเว็บเพจ Facebook Line และ Instagram	32	16	1	1	-	4.58	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย						4.53	มากที่สุด

สรุปตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านร้านออนไลน์ เช่น หน้าเว็บเพจ Facebook Line Instagram อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.58 รองลงมา คือ ร้านขายโคมไฟ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.54 และร้านขายผลิตภัณฑ์ OTOP อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วย
เทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านราคา

ด้านราคา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
5,200	20	18	8	2	2	4.04	มาก
5,600	12	24	10	1	3	3.82	มาก
6,000	15	13	15	4	3	3.66	มาก
รวมค่าเฉลี่ย						3.84	มาก

สรุปตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อโคมไฟจากผ้าทางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านราคา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจใน

ราคา 5,200 บาท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 รองลงมา คือ ราคา 5,600 บาท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 6,000 บาท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.66 ตามลำดับ

4. สรุปผลและอภิปรายผล

วิจัยเรื่องการออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

4.1 สรุปผล

การออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล โดยมีขอบเขตการศึกษา คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 คน และบุคคลทั่วไปจำนวน 50 คน โดย SKTCH DESIGH 3 รูปแบบ นำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน เพื่อเลือก SKTCH DESIGH ที่มีความเหมาะสมจำนวน 1 รูปแบบ เพื่อมาออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษารั้วนี้ ผู้ศึกษาโครงงานพิเศษได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจ ที่มีต่อการออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ได้แก่ บุคคลทั่วไปจำนวน 50 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบโคมไฟจากผ้าหางกระรอกจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามจำนวน 5 ข้อ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน ตอนที่ 2 คำถามความพึงพอใจแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวัสดุ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านช่องทางจัดจำหน่าย ด้านราคา สรุปผลดังนี้

4.1.1 ด้านวัสดุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 รองลงมา คือ ความแปลกใหม่ของวัสดุ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.42 และความแข็งแรงทนทานของวัสดุ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.62 ตามลำดับ

4.1.2 ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านขนาดและสัดส่วนโคมไฟมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์ที่มีความแปลกใหม่และมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62 และความสว่างของโคมไฟมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.38 ตามลำดับ

4.1.3 ด้านประโยชน์ใช้สอย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านใช้ประดับและตกแต่งภายในบ้าน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.76 และใช้เป็นของตกแต่งอาคารสถานที่ เช่น โรงแรม หรือสำนักงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62 ตามลำดับ

4.1.4 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านร้านออนไลน์ เช่น หน้าเว็บเพจ Facebook Line Instagram อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.58 รองลงมา คือ ร้านขายโคมไฟ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.54 และร้านขายผลิตภัณฑ์ OTOP อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.48 ตามลำดับ

4.1.5 ด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในราคา 5,200 บาท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 รองลงมา คือ ราคา 5,600 บาท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 6,000 บาท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.66 ตามลำดับ

4.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผลจากข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อการประดิษฐ์โคมไฟจากผ้าหางกระรอก จังหวัดบุรีรัมย์ด้วยเทคนิคการพิมพ์ดิจิทัล ด้านความพึงพอใจจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวัสดุ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านราคา สามารถอภิปรายผลได้เป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ดังนี้

4.2.1 ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย 1) ด้านวัสดุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 ทั้งนี้เนื่องมาจากผ้าหางกระรอกเป็นวัสดุที่ผลิตกันมากและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ และลายผ้าที่นำมาพิมพ์คือลายพวงพระยอมเป็นลายที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นลายที่ไม่ค่อยพบ จึงทำให้ชิ้นงานมีความน่าสนใจผู้ตอบแบบสอบถามจึงพึงพอใจในด้านที่นำวัสดุที่มีอยู่มาเพิ่มมูลค่าได้อย่างเหมาะสม 2) ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านขนาดและสัดส่วนโคมไฟมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดขนาดและโคมไฟได้พอดี เหมาะสมกับการนำไปใช้งาน จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พึงพอใจในขนาดและสัดส่วนโคมไฟมีความเหมาะสม และ 3) ด้านประโยชน์ใช้สอย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านใช้ประดับและตกแต่งภายในบ้าน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.76 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโคมไฟมีสีของผ้าโปร่งแสง สามารถให้แสงสว่างได้ มีลวดลายที่สวยงามสามารถใช้ประดับตกแต่งภายในบ้านได้ จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พึงพอใจในด้านใช้ประดับและตกแต่งภายในบ้าน

4.2.2 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ประกอบด้วย 1) การจัดจำหน่าย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านร้านออนไลน์ เช่น หน้าเว็บเพจ Facebook Line Instagram อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.58 ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันนี้ การซื้อขายออนไลน์เป็นที่นิยม เพราะมีความสะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอน ลดเวลา และค่าใช้จ่ายในการซื้อขาย จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พึงพอใจในด้านร้านออนไลน์ เช่น หน้าเว็บเพจ Facebook Line และ Instagram และ 2) ด้านราคา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในราคา 5,200 บาท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา มีรายได้/เดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายคิดว่า ราคา 5,200 บาท มีความเหมาะสม

5. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยได้รับการอุปการคุณจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้คำปรึกษา ตลอดจนขอคิดเห็น อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการศึกษาจนสำเร็จ

6. เอกสารอ้างอิง

- กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2555). **ภูมิปัญญาผ้าไหมไทย**. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาวิ ศรีกุลกิจ. (2556). **การพิมพ์ดิจิทัล**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก จาก <https://www.siamcreative108.com>. ค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2563.
- ฉัตรชัย สีหะ. (2547). **ประเภทของไหมไฟ**. กรุงเทพฯ : ศรีสยามการพิมพ์.
- วิชญา โคตรฐิติธรรม. (2558). **การออกแบบผลิตภัณฑ์ไหมไฟตกแต่งจากวัสดุ เศษผ้าฝ้ายพื้นเมืองด้วยเทคนิคงานผ้า**. ปริญญาโท สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ ภาควิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำเร็จ โกติรัมย์. (2563) 31 ตุลาคม. **สัมภาษณ์โดย** อรุณฯ สิงห์คำ และณัฐภรณ์ วนวงษ์ ที่ศูนย์การเรียนรู้กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสนวนนอก ตำบลสนวน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์.
- อารดา พลอาษา. (2560). **การศึกษาองค์ความรู้การอนุรักษ์ การส่งเสริมและการเพิ่มคุณค่าการทอผ้าไหมทางกระรอกคู่ตีนแดง อำเภอนาโพธิ์ และอำเภอฟุไธสง จังหวัดบุรีรัมย์**. โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ 2560.